

ΣΧΟΛΗ ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ - ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ

ΤΟΜΕΑΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

Λειτουργικά Συστήματα

Ομάδα 118:

Ρέππας Ευστράτιος (03120002) – Τζουρμανά Ελευθερία (03119927)

Άσκηση 1: Εισαγωγή στο περιβάλλον προγραμματισμού

- 1.1 Σύνδεση με αρχείο αντικειμένων:
- Πηγαίος κώδικας (source code) της άσκησης:
 - main.c:

• zing2.c:

```
//zing2.c

#include<stdio.h>
#include<stdlib.h>
#include<unistd.h>
```

Διαδικασία μεταγλώττισης και σύνδεσης:

Η διαδικασία μεταγλώττισης και σύνδεσης ώστε να δημιουργήσουμε το εκτελέσιμο zing και το zing2 είναι η εξής:

```
//Makefile
all: zing zing2
zing: main.o
    gcc -o zing zing.o main.o
main.o: main.c
    gcc -Wall -c main.c
zing2: zing2.o main.o
    gcc -o zing2 zing2.o main.o
zing2.o: zing2.c
    gcc -Wall -c zing2.c
```

Παρακάτω φαίνεται επίσης και η έξοδος εκτέλεσής τους:

```
oslab118@orion:~$ cd ask1.1
oslab118@orion:~/ask1.1$ ./zing
Hello, oslab118
oslab118@orion:~/ask1.1$ ./zing2
Welcome, oslab118
```

Ερωτήσεις:

1. Ποιο σκοπό εξυπηρετεί η επικεφαλίδα;

Η χρήση αρχείων επικεφαλίδας επιτρέπει την διεπαφή προς άλλα κομμάτια κώδικα τα οποία βρίσκονται σε άλλα αρχεία. Αυτό που περιέχει μια επικεφαλίδα είναι η δήλωση μιας συνάρτησης και μιας ή περισσοτέρων καθολικών μεταβλητών. Συγκεκριμένα, όταν καλούμε μια συνάρτηση από διαφορετικό αρχείο .c, πρέπει να συμπεριλάβουμε το κατάλληλο αρχείο επικεφαλίδας που να περιέχει τις απαραίτητες δηλώσεις συναρτήσεων. Η επικεφαλίδα #include "header.h" επεξεργάζεται από τον preprocessor ο οποίος διαβάζει την συγκεκριμένη επικεφαλίδα και την αντικαθιστά την οδηγία με τα περιεχόμενα του αρχείου αυτού. Επιπλέον, στις επικεφαλίδες μπορεί να δηλώνονται βιβλιοθήκες της c.

2. Ζητείται κατάλληλο Makefile για τη δημιουργία του εκτελέσιμου της άσκησης.

Χρησιμοποιούμε το Makefile για την αυτόματη δημιουργία προγραμμάτων από αρχεία κώδικα. Το τελικό Makefile φαίνεται παρακάτω:

```
//Makefile
all: zing
zing: main.o
   gcc -o zing zing.o main.o
main.o: main.c
   gcc -Wall -c main.c
```

3. Παράζτε το δικό σας zing2.o, το οποίο θα περιέχει zing() που θα εμφανίζει διαφορετικό αλλά παρόμοιο μήνυμα με τη zing() του zing.o.

Η υλοποίηση του φαίνεται παραπάνω.

4. Έστω ότι έχετε γράψει το πρόγραμμά σας σε ένα αρχείο που περιέχει 500 συναρτήσεις. Αυτή τη στιγμή κάνετε αλλαγές μόνο σε μία συνάρτηση. Ο κύκλος εργασίας είναι: αλλαγές στον κώδικα, μεταγλώττιση, εκτέλεση, αλλαγές στον κώδικα, κ.ο.κ. Ο χρόνος μεταγλώττισης είναι μεγάλος, γεγονός που σας καθυστερεί. Πώς μπορεί να αντιμετωπισθεί το πρόβλημα αυτό;

Ο χρόνος μεταγλώττισης είναι μεγάλος καθώς οι συναρτήσεις μας βρίσκονται όλες στο ίδιο .c file. Αυτό συνεπάγεται ότι με κάθε αλλαγή σε μια μόνο συνάρτηση γίνεται μεταγλώττιση και εκτέλεση όλου του κώδικα. Επομένως, προκειμένου να αντιμετωπιστεί αυτό το πρόβλημα μπορούμε να διαχωρίσουμε την υλοποίηση των συναρτήσεων σε διαφορετικά αρχεία .c. Με αυτόν τον τρόπο κάθε αλλαγή σε συνάρτηση που υπάρχει σε ένα αρχείο .c θα χρειάζεται μεταγλώττιση μόνο του συγκεκριμένου αρχείου που την περιλαμβάνει. Επιπλέον, χρήσιμη είναι και η υλοποίηση Makefile για την αυτόματη δημιουργία προγραμμάτων από αρχεία κώδικα.

5. Ο συνεργάτης σας και εσείς δουλεύατε στο πρόγραμμα foo.c όλη την προηγούμενη εβδομάδα. Καθώς κάνατε ένα διάλειμμα και ο συνεργάτης σας δούλευε στον κώδικα, ακούτε μια απελπισμένη κραυγή. Ρωτάτε τι συνέβη και ο συνεργάτης σας λέει ότι το αρχείο foo.c χάθηκε! Κοιτάτε το history του φλοιού και η τελευταία εντολή ήταν η: gcc -Wall -o foo.c foo.c. Τι συνέβη;

Η εντολή gcc -Wall -ο foo.c foo.c χρησιμοποιείται για να μεταγλωττίσει το αρχείο προέλευσης foo.c και να παράγει ένα εκτελέσιμο αρχείο με το ίδιο όνομα, δηλαδή foo.c. Το -ο καθορίζει το όνομα του αρχείου εξόδου. Σε αυτή την περίπτωση χρησιμοποιήθηκε το ίδιο όνομα αρχείου και για το αρχείο εισόδου και για το αρχείο εξόδου. Επομένως, έγινε overwrite, δηλαδή αντικαταστάθηκε το περιεχόμενο του αρχείου foo.c με το νέο μεταγλωττισμένο που έχει το ίδιο όνομα.

1.2 Συνένωση δύο αρχείων σε τρίτο:

Ακολουθεί ο κώδικας:

```
#include<stdio.h>
#include<stdlib.h>
#include <string.h>
#include <unistd.h>
#include <sys/types.h>
#include <sys/stat.h>
#include <fcntl.h>
int main(int argc, char **argv) {
    if (argc!=-1) {
        if ((argc > 4) || (argc < 3)) {</pre>
            printf("Usage: ./fconc infile1 infile2 [outfile
                                     default:fconc.out)]\n");
            return 1;
             if (access(argv[i], F OK) != 0) {
                printf("No such file or directory\n");
                return 1;
        if (argc < 4)
            argv[3] = "fconc.out";
        fd = open(argv[3], O CREAT | O WRONLY |O TRUNC, 0644);
```

```
write_file(fd, argv[i]);
}

close(fd);

//Κλείνουμε τον file descriptor για να μην έχουμε resource leaks ή
//άλλα θέματα.
}
else {
    printf("An error occured\n");

//εκτύπωση κατάλληλου μηνύματος σφάλματος
    return 1;
}
return 0;
}
```

```
#include <sys/types.h>
#include <sys/stat.h>
#include <string.h>
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <unistd.h>
void write file(int fd, const char *infile) {
  char buff[1024];
  fd1 = open(infile, O RDONLY);
  for (;;) {
      rcnt = read(fd1, buff, sizeof(buff) - 1);
      if (rcnt == 0)  {
         break;
```

```
if (ront == -1) {

//Για κάποιο σφάλμα όταν γίνεται ανάγνωση, τυπώνουμε κατάλληλο
//μήνυμα σφάλματος

    perror("read");
    close (fd1);

//Κλείνουμε τον file descriptor για να μην έχουμε resource leaks ή
//άλλα θέματα.

    exit(1);
    }

    doWrite(fd, buff, ront);

//Καλούμε την doWrite()
    }
    close(fd1);

//Κλείνουμε τον file descriptor για να μην έχουμε resource leaks ή
//άλλα θέματα.
    return;
}
```

```
#include <sys/types.h>
#include <fortl.h>
#include <stdio.h>
#include <stdio.h>
#include <stdiib.h>

void doWrite(int fd, const char *buff, int len) {
    size_t idx = 0;

//oρίζουμε κατάλληλου τύπου μεταβλητή η χρήση της οποίας εξηγείται
//στη συνέχεια
    ssize_t went;

//oρίζουμε κατάλληλου τύπου μεταβλητή για να μετράμε πόσα
//bytes γράφει σε κάθε κλήση της η write

do {
    went = write(fd, buff + idx, len - idx);

//Η κλήση συστήματος write() γράφει ξεκινώντας απο την idx
//διεύθυνση στο buffer, μέχρι και len-idx του αρχείου.
//Έτσι διασφαλίζουμε ότι θα γράψει με τη σωστή σειρά όλο το buffer.
//Η write() επιστρέφει πόσα bytes έγραψε στο αρχείο, το οποίο
//αποθηκεύουμε κάθε φορά στη went

if (went == -1) {

//Για κάποιο σφάλμα όταν γίνεται εγγραφή τυπώνουμε κατάλληλο μήνυμα
```

```
perror("write");
        exit(1);
}

idx += wcnt;

//Κάθε φορά που τελειώνουμε μια κλήση
//της write(), φροντίζουμε να ανανεώσουμε κατάλληλα το idx, έτσι
//ώστε να μην ξαναγράψουμε χαρακτήρες
} while (idx < len);

//Το loop τελειώνει όταν το idx γίνει όσο το len του buff, δηλαδή
//έχουμε γράψει στο αρχείο όλα τα περιεχόμενα του buff
}</pre>
```

```
//Makefile

fconc: fconc.o write_file.o doWrite.o
    gcc -o fconc fconc.o write_file.o doWrite.o

fconc.o: fconc.c
    gcc -Wall -c fconc.c

write_file.o: write_file.c
    gcc -Wall -c write_file.c

doWrite.o: doWrite.c
    gcc -Wall -c doWrite.c
```

Παραδείγματα εκτέλεσης, χρησιμοποιώντας δύο αρχεία A, B που περιέχουν τις λέξεις "Hello" & "World" αντίστοιχα:

```
oslab118@orion:~/ask1.1$ cat A
Hello
oslab118@orion:~/ask1.1$ cat B
World
```

```
oslab118@orion:~/ask1.1$ ./fconc A B C D
Usage: ./fconc infile1 infile2 [outfile (default:fconc.out)]
oslab118@orion:~/ask1.1$ ./fconc A
```

Usage: ./fconc infile1 infile2 [outfile (default:fconc.out)]

```
oslab118@orion:~/ask1.1$ ./fconc A B
oslab118@orion:~/ask1.1$ cat fconc.out
Hello
World
```

```
oslab118@orion:~/ask1.1$ ./fconc A B C
oslab118@orion:~/ask1.1$ cat C
Hello
World
```

Παράδειγμα εκτέλεσης αρχείων μεγαλύτερα από 1kB:

```
oslab118@orion:~/ask1.1$ ./fconc MasterOfPuppets AmericanPie oslab118@orion:~/ask1.1$ cat fconc.out
End of passion play, crumbling away
I'm your source of self-destruction
Veins that pump with fear, sucking darkest clear
Taste me, you will see
More is all you need
Dedicated to
How I'm killing you
Come crawling faster (faster)
Obey your master (master)
Your life burns faster (faster)
Obey your master, master
Master of puppets, I'm pulling your strings
Twisting your mind and smashing your dreams
Blinded by me, you can't see a thing
Just call my name 'cause I'll hear you scream
Master, master
Just call my name 'cause I'll hear you scream
Master, master
Needlework the way, never you betray
Life of death becoming clearer
Pain monopoly, ritual misery
Chop your breakfast on a mirror
Taste me, you will see
More is all you need
Dedicated to
How I'm killing you
Come crawling faster (faster)
Obey your master (master)
Obey your master, master
Master of puppets, I'm pulling your strings
Twisting your mind and smashing your dreams
Blinded by me, you can't see a thing
Just call my name 'cause I'll hear you scream
Master, master
Just call my name 'cause I'll hear you scream
Master, master
(Master, master, master, master)
Master, master, where's the dreams that I've been after?
Master, master, you promised only lies
```

Laughter, laughter, all I hear or see is laughter Laughter, laughter, laughing at my cries Fix me! Hell is worth all that, natural habitat Just a rhyme without a reason Never-ending maze, drift on numbered days Now your life is out of season I will occupy I will run through you Now I rule you too Come crawling faster (faster) Obey your master (master) Your life burns faster (faster) Obey your master, master Master of puppets, I'm pulling your strings Twisting your mind and smashing your dreams Blinded by me, you can't see a thing Just call my name 'cause I'll hear you scream Master, master Just call my name 'cause I'll hear you scream Master, master

A long long time ago, I can still remember How that music used to make me smile And I knew if I had my chance That I could make those people dance And maybe they'd be happy for a while But February made me shiver With every paper I'd deliver Bad news on the doorstep I couldn't take one more step I can't remember if I cried When I read about his widowed bride But something touched me deep inside The day the music died So bye-bye, Miss American Pie Drove my Chevy to the levee But the levee was dry Them good old boys were drinking whiskey and rye Singing, "This'll be the day that I die" This will be the day that I die Did you write the Book of Love? And do you have faith in God above? If the Bible tells you so Do you believe in rock 'n' roll? Can music save your mortal soul? And can you teach me how to dance real slow? Well I know that you're in love with him 'Cause I saw you dancing in the gym You both kicked off your shoes Then I dig those rhythm and blues I was a lonely teenage broncin' buck With a pink carnation and a pickup truck But I knew I was out of luck The day the music died I started singing bye-bye, Miss American Pie Drove my Chevy to the levee But the levee was dry Them good old boys were drinking whiskey and rye

Singing, "This'll be the day that I die" This will be the day that I die Now for ten years we've been on our own And moss grows fat on a rolling stone But that's not how it used to be In a coat he borrowed from James Dean And a voice that came from you and me The jester stole his thorny crown The courtroom was adjourned No verdict was returned And while Lenin read a book of Marx The Quartet practiced in the park And we sang dirges in the dark The day the music died We were singing, bye-bye Miss American Pie Drove my Chevy to the levee But the levee was dry Them good old boys were drinking whiskey and rye Singing, "This'll be the day that I die" This will be the day that I die The birds flew off with a fallout shelter Eight miles high and falling fast It landed foul on the grass, the players tried for a forward pass With the jester on the sidelines in a cast Now the halftime air was sweet perfume While the sergeants played a marching tune We all got up to dance Oh, but we never got the chance 'Cause the players tried to take the field The marching band refused to yield Do you recall what was revealed The day the music died? We started singing bye-bye, Miss American Pie Drove my Chevy to the levee but the levee was dry Them good old boys were drinking whiskey and rye And singing, "This'll be the day that I die" Oh, and there we were all in one place A generation lost in space With no time left to start again So come on, Jack be nimble, Jack be quick Jack Flash sat on a candlestick Oh, and as I watched him on the stage My hands were clenched in fists of rage No angel born in Hell Could break that Satan's spell And as the flames climbed high into the night To light the sacrificial rite I saw Satan laughing with delight The day the music died He was singing bye-bye, Miss American Pie Drove my Chevy to the levee but the levee was dry Them good old boys were drinking whiskey and rye And singing, "This'll be the day that I die" This will be the day that I die I met a girl who sang the blues And I asked her for some happy news

But she just smiled and turned away Where I'd heard the music years before But the man there said the music wouldn't play And in the streets, the children screamed The lovers cried and the poets dreamed But not a word was spoken And the three men I admire most They caught the last train for the coast The day the music died And they were singing bye-bye, Miss American Pie Drove my Chevy to the levee but the levee was dry And them good old boys were drinking whiskey and rye Singing, "This'll be the day that I die" This will be the day that I die They were singing bye-bye, Miss American Pie Drove my Chevy to the levee but the levee was dry Them good old boys were drinking whiskey and rye Singing, "This'll be the day that I die"

1. Εκτελούμε ένα παράδειγμα του fconc χρησιμοποιώντας την εντολή strace. Το κομμάτι της εξόδου της strace που προκύπτει από τον κώδικα φαίνεται παρακάτω μαζί με τις κλήσεις συστήματος που χρησιμοποιήθηκαν.

```
execve("./fconc", ["./fconc"], [/* 20 vars */]) = 0
brk(0)
access("/etc/ld.so.nohwcap", F_OK)
                                            = -1 ENOENT (No such file or directory)
nmap(NULL, 8192, PROT_READ|PROT_WRITE, MAP_PRIVATE|MAP_ANONYMOUS, -1, 0) = 0x7f6
c6481a000
access("/etc/ld.so.preload", R_OK)
                                           = -1 ENOENT (No such file or directory)
open("/etc/ld.so.cache", O_RDONLY|O_CLOEXEC) = 3
fstat(3, {st_mode=S_IFREG|0644, st_size=29766, ...}) = 0
mmap(NULL, 29766, PROT_READ, MAP_PRIVATE, 3, 0) = 0x7f6c64812000
= 832
fstat(3, {st_mode=S_IFREG|0755, st_size=1738176, ...}) = 0
mmap(NULL, 3844640, PROT_READ|PROT_EXEC, MAP_PRIVATE|MAP_DENYWRITE, 3, 0) = 0x7f
mprotect(0x7f6c643f2000, 2097152, PROT_NONE) = 0
mmap(0x7f6c645f2000, 24576, PROT_READ|PROT_WRITE, MAP_PRIVATE|MAP_FIXED|MAP_DENY
WRITE, 3, 0x1a1000) = 0x7f6c645f2000
mmap(0x7f6c645f8000, 14880, PROT_READ|PROT_WRITE, MAP_PRIVATE|MAP_FIXED|MAP_ANON
YMOUS, -1, 0) = 0x7f6c645f8000
 map(NULL, 4096, PROT_READ|PROT_WRITE, MAP_PRIVATE|MAP_ANONYMOUS, -1, 0) = 0x7f6
 map(NULL, 4096, PROT READ|PROT WRITE, MAP PRIVATE|MAP ANONYMOUS, -1, 0) = 0x7f6
64810000
mmap(NULL, 4096, PROT_READ|PROT_WRITE, MAP_PRIVATE|MAP_ANONYMOUS, -1, 0) = 0x7f6
c6480f000
arch_prctl(ARCH_SET_FS, 0x7f6c64810700) = 0
mprotect(0x7f6c6481c000, 4096, PROT_READ) = 0
munmap(0x7f6c64812000, 29766) = 0
fstat(1, {st_mode=S_IFCHR|0620, st_rdev=makedev(136, 1), ...}) = 0
mmap(NULL, 4096, PROT_READ|PROT_WRITE, MAP_PRIVATE|MAP_ANONYMOUS, -1, 0) = 0x7f6
64819000
write(1, "Usage: ./fconc infilel infile2 ["..., 61Usage: ./fconc infilel infile2
[outfile (default:fconc.out)]
exit_group(1)
 ++ exited with 1 +++
oslab118@orion:~/ask1.1$ strace ./fconc A B
```

```
"B"], [/* 20 var
= 0x1b6e000
brk(0)
                                                     = -1 ENOENT (No such file or directory)
 access("/etc/ld.so.nohwcap", F_OK)
 map(NULL, 8192, PROT_READ|PROT_WRITE, MAP_PRIVATE|MAP_ANONYMOUS, -1, 0) = 0x7fa
 a5d1d000
Oacdridos ("/etc/ld.so.preload", R_OK) = -1 EMOENT (MS access("/etc/ld.so.cache", O_RDONLY|O_CLOEXEC) = 3 
fstat(3, {st_mode=S_IFREG|0644, st_size=29766, ...}) = 0 
mmap(NULL, 29766, PROT_READ, MAP_PRIVATE, 3, 0) = 0x7fa0a5d15000 
= 0
                                                     = -1 ENOENT (No such file or directory)
access("/etc/ld.so.nohwcap", F_OK) = -1 ENOENT (No such file or directory)
open("/lib/x86_64-linux-gnu/libc.so.6", O_RDONLY|O_CLOEXEC) = 3
= 832
fstat(3, {st_mode=S_IFREG|0755, st_size=1738176, ...}) = 0
nmap(NULL, 3844640, PROT_READ|PROT_EXEC, MAP_PRIVATE|MAP_DENYWRITE, 3, 0) = 0x7f
mprotect(0x7fa0a58f5000, 2097152, PROT_NONE) = 0
mmap(0x7fa0a5af5000, 24576, PROT READ|PROT_WRITE, MAP_PRIVATE|MAP_FIXED|MAP_DENY
WRITE, 3, 0x1a1000) = 0x7fa0a5af5000
nmap(0x7fa0a5afb000, 14880, PROT_READ|PROT_WRITE, MAP_PRIVATE|MAP_FIXED|MAP_ANON
YMOUS, -1, 0) = 0x7fa0a5afb000
close(3)
 mmap(NULL, 4096, PROT READ|PROT WRITE, MAP PRIVATE|MAP ANONYMOUS, -1, 0) = 0x7fa
 umap(NULL, 4096, PROT_READ|PROT_WRITE, MAP_PRIVATE|MAP_ANONYMOUS, -1, 0) = 0x7fa
nmap(NULL, 4096, PROT_READ|PROT_WRITE, MAP_PRIVATE|MAP_ANONYMOUS, -1, 0) = 0x7fa
arch_prctl(ARCH_SET_FS, 0x7fa0a5d13700) = 0
mprotect(0x7fa0a5af5000, 16384, PROT_READ) = 0
mprotect(0x7fa0a5d1f000, 4096, PROT_READ) = 0
munmap(0x7fa0a5d15000, 29766) = 0
access("A", F_OK)
access("B", F_OK)
open("fconc.out", O_WRONLY|O_CREAT|O_TRUNC, 0644) = 3
open("A", O_RDONLY)
read(4, "Hello \n", 1023)
write(3, "Hello \n", 7)
read(4, "", 1023)
orosc(1)
open("B", O_RDONLY)
read(4, "World \n", 1023)
write(3, "World \n", 7)
read(4, "", 1023)
 close(3)
 exit_group(0)
```

Η execve σηματοδοτεί την εκτέλεση του προγράμματος. Στις υπόλοιπες γραμμές οι κλήσεις συστήματος που γίνονται φορτώνουν βιβλιοθήκες και προετοιμάζουν το πρόγραμμα (μέχρι και το munmap). Στην συνέχεια γίνονται οι κλήσεις συστήματος που εξηγούνται παρακάτω.

access("A", F_OK)=0: το πρόγραμμα ελέγχει εάν υπάρχει το αρχείο A με την κλήση συστήματος access.

access("B", F OK)=0

open("fconc.out", O_WRONLY|O_CREAT|O_TRUNC, 0644) = 3: γίνεται open το "fconc.out" με $O_WRONLY|O_CREAT|O_TRUNC$ και 0644 permissions. Η κλήση συστήματος επιστρέφει έναν file descriptor με τιμή 3.

open("A", O_RDONLY)=4: ανοίγει το A αρχείο με read-only και επιστρέφει έναν fd με τιμή 4 ο οποίος αντιστοιχεί στο ανοιγμένο αρχείο.

read(4, "Hello \n", 1023)=7: διαβάζει από το αρχείο A, 7 bytes δεδομένων (Hello \n) και τα αποθηκεύει σε έναν buffer.

write(3, "Hello \n", 7)=7: γράφει το περιεχόμενο του buffer στο "fconc.out" χρησιμοποιώντας την κλήση συστήματος write. Γράφει 7 bytes και επιστρέφει τον αριθμό των bytes που έχουν γραφτεί (7).

read(4, "", 1023)=0 : ζαναδιαβάζει το Α και επειδή η κλήση συστήματος read είναι 0, έχουμε φτάσει στο τέλος του αρχείου.

close(4)=0: κλείνει το αρχείο Α. Ομοια για το αρχείο Β. open("B", O_RDONLY)=4 read(4, "World \n", 1023)=7 write(3, "World \n", 7)=7 read(4, "", 1023)=0 close(4)=0 close(3)=0